

Li Anderssonin linjapuhe Vasemmistoliiton puoluevaltuustossa la 19.3.2022

Hyvät ystävät ja toverit,

Elämme nyt eri maailmassa kuin missä me viimeksi tapasimme. Helmikuun 24. päivä vuonna 2022 tulee jäämään historiankirjoihin päivänä, jolloin moni asia Euroopassa ja maailmanpolitiikassa muuttui. Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa on tuonut laajamittaisen maasodan takaisin Euroopan mantereelle. Kiovaan on täältä kokouspaikastamme suurinpiirtein yhtä pitkä matka kuin täältä Utsjoelle. Sota on tullut todella lähelle meitä, ja Suomen omat sotakokemukset aiheuttavat monille vahvoja samaistumisen tunteita Ukrainan tilanteeseen. Uutiset sotatoimista ydinvoimaloiden läheisyydessä, joidenkin ydinvoimaloiden siirtyminen Venäjän joukkojen hallintaan sekä ydinasevalmiuden nostoon liittyvät spekulatiot ovat ymmärrettävästi herättäneet paljon huolta siitä, miten kävisi, jos se mikä ei koskaan saa tapahtua kuitenkin tapahtuisi.

Sodista kärsivät aina eniten ne, jotka jo ennestään ovat haavoittuvimmassa asemassa. Myös tästä karusta tosiasiasta Ukraina muistuttaa nyt meitä kaikkia. Venäjä on tappanut lukuisia siviilejä laittomilla hyökkäyksillään Ukrainan kaupunkeihin. Uhriluku kasvaa joka päivä, ja perheitä on hajonnut sodan seurauksena. Tapettujen joukossa on lapsia, joiden olisi pitänyt saada elää ja kasvaa. Kolme miljoonaa ihmistä on jo joutunut jättämään kotinsa ja oman kotimaansa aiheuttaen Euroopan suurimman pakolaiskriisin sitten toisen maailmansodan. Iso osa heistä on lapsia. Kuten muuallakin maailmassa, on suurin osa pakolaisista siirtynyt naapurimaihin. Tämä johtuu siitä, että sodankin hetkellä suurin osa ihmisistä elättelee toiveita sen nopeasta päättymisestä ja mahdollisuudesta voida palata omaan kotiinsa.

Mutta hyvät ystävät,

Tämän sodan seuraukset näkyvät ja tuntuvat myös Ukrainan ulkopuolella. Ja nämä seuraukset tulevat näkymään vielä pitkään. Hyökkäyssodan aloittaminen toisen suvereenin valtion alueelle rikkoo kansainvälisen oikeuden ja YK:n peruskirjan kaikkein perustavanlaatuisimpia periaatteita. Putin ei ole vain syyllistynyt sotarikoksiin ja viattomien ihmisten tappamiseen. Hän on hyökkäyssodallaan myös romuttanut muun maailman uskoa siihen, että autoritaarisiakin johtajia ohjaisi edes jokin rationaalinen pyrkimys välttää laajamittaista sotaa ja kansainvälisen oikeuden keskeisten periaatteiden rikkomista. Jos emme voi luottaa edes jonkinlaiseen pyrkimykseen näiden sääntöjen kunnioittamiseen sekä sodan välttämiseen, määrityy turvallisuus ainoastaan voiman ja sen vastavoiman kautta.

Sellaisessa maailmassa puheet ”rauhanpolitiikasta” kuulostavat helposti kovin ontoilta. Ja sitä ne ovatkin, mikäli ”rauhanpolitiikan edistäminen” on kiertoilmaus hyökkäyssodan hiljaiselle hyväksynnälle.

EU on osoittanut poikkeuksellista yhtenäisyyttä ja päättäväisyyttä asettaessaan ankarat talouspakotteet Venäjää vastaan. On tärkeää, että EU:ssa ollaan valmiita käyttämään kaikki mahdolliset taloudelliset painostuskeinot Venäjää vastaan, mukaan lukien kaikkein vaikuttavimmat

energiapolitiikan pakotteet. Vasemmistoliiton näkemys on, että EU-maiden tulee lopettaa kaikki fossiilisen energian ostot Venäjältä. Jos haluamme että sota loppuu, pitää meidän lopettaa sen rahoittaminen.

Pakotteilla on jo ollut ja tulee olemaan erittäin suuri vaikutus Venäjän talouteen ja koko venäläiseen yhteiskuntaan. Tässäkään suhteessa ei ole enää paluuta entiseen. Maa, joka on valmis kansallistamaan kymmenien miljardien edestä ulkomaalaisten yritysten omaisuutta, tulee olemaan hyvin epäluotettava sijoituskohde vielä pitkän aikaa.

Putinin hyökkäyssota tarkoittaa siksi myös, että sodan päätyttyäkin elämme turvattomammassa maailmassa. Suhteet Venäjän ja lännen välillä eivät tule palaamaan entiselleen, ja ihmisten usko sääntöpohjaisen järjestelmän toimivuuteen on saanut kovan iskun.

Ukrainan sodassa ei siksi ole kyse vain siitä, miten saamme sodan loppumaan, vaan myös sen ymmärtämisestä, että varsinaisen sodan jälkeenkin seuraa erilainen aika, pitkä jäisten suhteiden aikakausi. Venäjä on kansainvälisesti tällä hetkellä hylkiö, ja tästä roolista se ei nopeasti pääse eroon. Tilanne voi muuttua ainoastaan maan demokratisoitumisella ja todellisella tilinteolla näistä hirvittävästä teoista. Valitettavasti tällaisen suhteen on vaikea olla optimistinen.

Hyvät ystävät,

Monet suomalaiset kysyvät tällä hetkellä itseltään: jos se tapahtui Ukrainassa, miksi se ei voisi tapahtua täällä? Jos se tapahtuisi, jäisimmekö yksin?

Ne periaatteet, joiden varaan Suomi on rakentanut oman ulko- ja turvallisuuspolitiikkansa vuosikymmenten ajan, on tehty kestäväksi niin rauhan kuin kriisien, niin hyvien kuin huonompien suhteiden aikaa. Jos maamme turvallisuutta koskevia isoja periaatteita aiotaan muuttaa, sitä ei kannata tehdä hetkellisenä reaktiona, vaan ainoastaan huolellisen harkinnan pohjalta. Harkintaa tehdään nyt Suomessa ensin analysoimalla tätä muutosta, ja mitä se tarkoittaa niin kansallisen turvallisuuden, huoltovarmuuden kuin energiapolitiikankin näkökulmasta. Vasta analyysin jälkeen on mahdollista pohtia johtopäätöksiä.

Valtioneuvosto on tästä syystä päättänyt laatia ulko- ja turvallisuuspoliittisen ajankohtaiselonteon. Tarkoitus on analysoida Ukrainan sodan laajoja seurauksia suomalaiselle ulko- ja turvallisuuspolitiikalle ja huoltovarmuudelle sekä sitä, mitä erilaiset vaihtoehdot esimerkiksi liittoutumisen osalta Suomelle tarkoittaisivat. Selonteossa ei tulla linjaamaan Suomen Nato-kantaa, vaan tämä on tarkoitettu analyysiksi, jonka pohjalta eduskuntapuolueet voivat käydä keskustelua ja tehdä omia johtopäätöksiään.

Eryteisesti sosiaalisessa mediassa näkyy päättäjiä ilkkuvia kommentteja, joissa ihmetellään, mitä pohdittavaa tässä asiassa on. Onhan Nato ollut olemassa vuosikymmeniä, ja jäsenyyden merkitys hyvin tiedossa. Heille haluan vastata, että politiikkaa tehdään aina ajassa. Me olemme nyt aivan uudenvuodenlaisessa tilanteessa Euroopassa. Tiedämme, että hyvin moni asia tulee muuttumaan, mutta emme vielä tiedä, kuinka paljon ja mihin kaikkiin suuntiin.

Valtiojohtoa on myös kritisoitu siitä, että emme tuo omia Nato-kantojamme esille. Mutta mikä järki on käynnistää eri vaihtoehtojen analyysi, jos vastuulliset päättäjät ovat jo valmiiksi lyöneet lukkoon jonkin tietyn position ja ilmoittaneet siitä kaikille? Tuolloin valinta on hyvin todennäköisesti puhtaan ideologinen eikä rationaalinen.

En pidä kovin uskottavana myöskään tapaa, jolla puolueet, jotka jo vuosia ennen Ukrainan sotaa ovat päättäneet kannattaa Nato-jäsenyyttä, nyt kritiikittä perustelevat kantojaan mediassa, vaikka selontekoprosessi vasta on alkamassa.

Hyvät ystävät,

Nato-jäsenyyspohdintaan eniten vaikuttava seikka juuri nyt on, milloin ja millä ehdoilla sota Ukrainassa loppuu. Sodan ollessa käynnissä on eskalaation välttäminen ymmärrettävästi koko kansainvälisen yhteisön keskeisimpiä tavoitteita. On selvää, että Suomen ei tule toimia tavalla, joka riskeeraa sodan laajentumista, ja siksi ei asiassa pidä hätiköidä.

Suomen kannalta olennaista on ymmärtää, että riskittömiä tai ongelmattomia vaihtoehtoja ei ole. Juuri näiden eri vaihtoehtojen ja riskien punninta ja arviointi on se, mitä meidän nyt pitää tehdä.

Monet ovat kuvailleet nykytilannetta "sumussa olemisena". Vielä emme tiedä, milloin ja miten sota loppuu. Emme myöskään vielä tiedä tarkkaan, kuinka jännitteinen ja turvaton maailma meitä odottaa sodan jälkeen. Tiedämme vain, että suhteet eivät tule palaamaan entiselleen. Sellaisessa maailmassa niin liittoutumattomuuteen kuin liittoutumiseen liittyy riskejä.

Mikäli Euroopassa syttyisi sota ja johonkin Euroopan unionin jäsenmaahan hyökättäisiin, ei Suomi olisi ulkopuolinen tai sivustaseuraaja. Euroopan unionin jäsenmaita sitovat jo tällä hetkellä artiklat keskinäisestä avunannosta ja solidaarisuudesta. Ne muodostavat jo eräänlaiset turvatakuut, koska tämän artiklan mukaan muut EU-maat ovat velvollisia auttamaan jäsenmaata, joka on joutunut aseellisen hyökkäyksen kohteeksi alueellaan. Kun Ranska vuoden 2015 terrori-iskujen jälkeen pyysi apua tämän artiklan nojalla, Suomi muun muassa lisäsi sotilaiden määrää YK:n Malin-operaatioissa ja Isisin-vastaisen liittouman sotilaskoulutusoperaatioissa Pohjois-Irakin Erbilissä. Olemme jo liittoutuneet poliittisesti, ja meidät nähdään naapurimaassa joka tapauksessa jo osana läntistä blokia.

Mutta EU ei ole mikään sotilasorganisaatio. Meillä on EU:n tuomat turvatakuut, mutta meiltä puuttuu sotilasliiton mukanaan tuoma pelote. Tämä voi olla pienelle maalle vaikea asema maailmassa, jossa naapurimaamme johtaja on valmis käyttämään häikäilemätöntä ja tappavaa voimaa. Toisaalta meidän pitää kysyä itseltämme, onko ydinasepelote se, mihin me haluamme puolustuksessamme nojata?

Mutta siinä sodan jälkeisessä tulevaisuudessa, joka on turvattomampi ja jännitteisempi kuin aika ennen Putinin hyökkäyssotaa, Nato-jäsenyys tarkoittaisi ulko- ja turvallisuuspoliittisten jännitteiden lisääntymistä Suomessa. Venäjä on hyvin selväsanaisesti todennut, miten se suhtautuu Natoon, eikä tämän tunnistaminen ole uhkailun edessä periksi antamista, vaan osa sitä arviota mitä tässä keskustelussa myös on kyettävä tekemään. Se on tosiasia. Uudet jännitteet eivät olisi vain jäsenyysprosessin aikainen tila, vaan pysyvä uusi tila ulko- ja turvallisuuspolitiikassamme. Se todennäköisesti muuttaisi Suomen tulevaisuuden mahdollisuuksia toimia itsenäisesti ulkopoliitikassa suhteessa Venäjään ja siirtäisi Eurooppaa koskevien keskustelujen painopistettä vielä vahvemmin sinne, mihin Venäjä sen haluaa siirtää, eli Natoon ja Yhdysvaltoihin.

Hyvät ystävät,

Muun muassa näistä seikoista johtuen Nato-jäsenyys ei ole mikään itsestäänselvä kysymys, ja siksi olisi niin tärkeää, että kaikissa puolueissa olisi nyt valmiutta analysoida tilannetta olemassa olevien realiteettien pohjalta, hakien niitä ratkaisuja jotka suomalaisten ja Suomen turvallisuuden kannalta ovat parhaimpia. Jos on jo etukäteen päättänyt mitä mieltä on, mitä järkeä on enää yhteisessä analyysissä?

Suomessa on ulko- ja turvallisuuspolitiikassa perinteisesti pyritty mahdollisimman laajaan parlamentaariseen yhteisymmärrykseen. Sillä on haluttu turvata linjojen jatkuvuus koko maan

kannalta keskeisissä kysymyksissä ja kansan yhtenäisyys meidän kaikkien turvallisuutta koskevilla kysymyksillä.

Tämä tilanne vaatii myös meiltä vasemmistoliitossa pohdintaa, sen miettimistä, miten tässä uudessa tilanteessa edistää meille tärkeitä arvoja ja periaatteita rauhasta, demokratiasta ja ihmisoikeuksista ja miten tämä uusi tilanne vaikuttaa meidän poliittisiin linjauksiimme. Siksi puoluehallitus on päättänyt käynnistää sisäisen keskustelun ja kantojen tarkistuksen.

Putinin hyökkäyssota on herättänyt hyvin monissa ihmisissä syvää turvattomuutta. Tämä näkyy myös mielipidemittauksissa. Ylen viime viikolla julkaisemassa gallupissa 62 prosenttia suomalaisista kannatti Nato-jäsenyyttä. Vasemmistoliiton kannattajien keskuudessa suhde kannattajien ja vastustajien osalta oli varsin tasainen. Tämä tarkoittaa, että suurin muutos on tapahtunut vasemmistoliiton kannattajien keskuudessa.

Kun kielteinen kanta Nato-jäsenyyteen on aiemmin ollut vasemmistoliittoa yhdistävä tekijä, on siitä nyt selvästi tullut pohdinnan kohde. Siksi on tärkeää jättää tilaa sisäiselle keskustelulle ja erilaisten mielipiteiden ilmaisulle. Tämä tilanne ja prosessi on eräänlaisessa mielessä kypsyysoke vasemmistoliitolle, ja erityisen tärkeää on, että pystyisimme käymään keskustelua toisiamme kunnioittavalla tavalla. Ihmisten haukkuminen, nimittely tai puolueesta eroamisella uhkailu eivät ole hyviä tapoja argumentoida oman näkemyksensä puolesta. Kyse on kuitenkin – ei enempää tai vähempää kuin demokratian, kansainvälisen oikeuden ja Suomen sekä Euroopan turvallisuudesta sekä nyt että tulevaisuudessa.

Hyvät ystävät,

Tässä keskustelussa ja kantojen tarkastelussa ei ole kyse vain Natosta, vaan myös Suomen Venäjä-suhteesta, puolustuspolitiikasta, suhtautumisesta kahdenväliseen puolustusyhteistyöhön ja Euroopan unioniin sekä aseistariisunnan tulevaisuudesta.

Mitä tulee Venäjä-politiikkaan, on Vasemmistoliitto puolustanut Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan perinteistä linjaa ja tuominut samalla Venäjän autoritaarisen kehityksen sekä loukkaukset ihmisoikeuksia kohtaan johdonmukaisesti, jo kauan ennen tätä sotaa. Putinin Venäjä on jo vuosien ajan ollut autoritaarinen, taloudelliseen harvainvaltaan perustuva valtio, jossa vähemmistöjä, mediaa ja oppositiopoliitikkoja sorretaan ja moni kansalainen elää köyhyydessä samaan aikaan, kun eliitin lähipiiri elää yltäkülläisyydessä.

Niin vasemmistoliitto kuin sen näkyvät toimijat ovat ottaneet voimakkaasti kantaa Putinin vähemmistöjä sortavaa politiikkaa vastaan ja olemme systemaattisesti tuominneet Krimin laittoman miehityksen sekä Venäjän toimet Itä-Ukrainassa. Nytkin olemme vasemmistoliitossa yksiselitteisesti tuominneet Putinin aloittaman laittoman hyökkäyssodan, jonka aikana venäläiset joukot ovat syyllistyneet lukuisiin sotarikoksiin. Tämän lauseen perään ei tule muttia tai sivulauseita. Syypää tälle sodalle on yksinomaan Putin, eikä kukaan tai mikään muu.

Uusi tilanne vaikuttaa myös kansalliseen varautumiseen. Yksi Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisistä pilareista on uskottava kansallinen puolustus. Se on myös sotilaallisesti liittoutumattomalle maalle välttämättömyys. Luulen, että monen suomalaisen käsitys vasemmistoliitosta ulko- ja turvallisuuspolitiikan saralla on, että sanomme ei kaikkeen. Emme halua sotilasliittoon. Emme halua lisää panostuksia puolustukseen. Emme halua syventää Euroopan unionin puolustusyhteistyötä.

Kun Venäjä on osoittanut olevansa valmis laajamittaisen sotilaallisen voiman käyttöön Euroopassa, pitää myös meidän varautua ja huolehtia oman puolustuksemme suorituskyvystä. Viime kädessä jokainen maa vastaa aina itse omasta turvallisuudestaan, ja erityisesti

sotilasliittojen ulkopuolisille maille tämä myös maksaa. Suhtaudumme siksi vasemmistoliitossa myönteisesti puolustusmenojen lisäämiseen. Suomen puolustuskyky on kuitenkin pitkäaikaisten panostusten ja laajan reservin ansiosta erittäin vahva jo nykyisellään. Lisätarve ei siksi ole niin mittava kuin joissakin muissa maissa.

Ukrainan tilanne on myös jo nyt muuttanut Euroopan unionia. Ennen niin riitaisia ja hajaantunut yhteisö on sodan edessä osoittanut hämmästyttävän vahvaa yhtenäisyyttä ja kykyä nopeisiin ratkaisuihin talouspakotteiden osalta. Pakolaisiin ennen hyvin penseästi suhtautuneet maat, kuten Puola, kantavat nyt vastuuta ennennäkemättömästä määrästä pakolaisia. Solidaarisuus Ukrainaa kohtaan on ollut niin suurta, että se on jo aiheuttanut isoja linjamuutoksia Euroopan maiden politiikkaan. Saksa ilmoitti isoista puolustuspanostuksista ja päätti avustaa Ukrainaa myös asetoimituksin. Samoin päätti Ruotsi, joka edellisen kerran antoi aseellista apua, kun se auttoi Suomea talvisodan aikana. Monet maat ovat olleet valmiita isoihin kansallisiin ratkaisuihin tukeakseen Ukrainaa, maata, joka ei ole EU:n eikä Naton jäsen. Tämä on tärkeää ja osoittaa, että jos vastaava hyökkäys kohdistuisi Euroopan unionin jäsenmaahan, muiden maiden reaktioon ja solidaarisuuteen voi luottaa. Saman toteaa Suomen voimassa oleva ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko: "Jos turvallisuus lähialueillamme tai muualla Euroopassa olisi uhattuna, ei Suomi EU:n jäsenenä voisi olla ulkopuolinen."

EU:ssa on parhaillaan käynnissä unionin puolustusyhteistyön tiivistäminen niin sanotun "strategisen kompassin" kautta. Ukrainan sota tarjoaa myös mahdollisuuden Euroopan unionille rakentaa nykyistä tiiviimpää ja Euroopan omista intresseistä kumpuavaa puolustusyhteistyötä, johon myös sisältyy vahva turvatukuiden ulottuvuus. Tämä yhteistyö ei kytkeydy minkään suurvallan intresseihin tai etupiireihin, vaan eurooppalaisten intressien ja arvojen puolustamiseen. Tämä on Suomelle tärkeä ja mielenkiintoinen vaihtoehto, jota ei saa unohtaa keskusteluissa Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittista linjaratkaisuista, ja myös sellainen, johon vasemmiston omissa pohdintoissaan kannattaa keskittyä.

Toinen tärkeä vaihtoehto on kahdenvälinen ja monenkeskinen yhteistyö, erityisesti Ruotsin kanssa. Olemme jo tiivistäneet ja tulemme tiivistämään entisestään puolustusyhteistyötä Ruotsin kanssa luontevana ja tärkeänä yhteistyön muotona.

Yhtä lailla olennaista ja tärkeää Suomelle ja vasemmistolle on, miten sääntöpohjaista monenkeskistä yhteistyötä jälleenrakennetaan tämän sodan jälkeen. Monet ovat menettäneet uskonsa kansainvälisten instituutioiden ja sääntöjen voimaan. Venäjä on myös tullut eristetyksi tai itse eristäytynyt monilta keskeisiltä kanssakäymisen areenoilta. Venäjän jääminen Euroopan neuvoston ja sitä kautta myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ulkopuolelle sulkee myös venäläiset tämän ihmisoikeussääntelyä valvovan ja rikkomuksista tuomitsevan elimen ulkopuolelle. Kun Venäjä erotettiin Euroopan neuvostosta, keskeytti Euroopan ihmisoikeustuomioistuin toistaiseksi kaikkien Venäjää vastaan vireillä olevan 18 000 valituksen käsittelyn. On vielä epäselvää, tullaanko nämä tutkimaan loppuun eroamisesta huolimatta. Ollessaan EIT:n ulkopuolella Venäjä voi myös ottaa kuolemanrangaistuksen takaisin käyttöön, kuten ex-presidentti Dimitri Medvedev on vihjaillut. Sodan hinta on erittäin suuri myös tavallisille venäläisille ja etenkin maansa hallintoon kriittisesti suhtautuville.

Ukrainan sota on myös tuonut ydinasepelotteen takaisin maailmanpolitiikkaan ja ihmisten mieliin. Maailma, jossa Putinin kaltaisilla järjettömiin sotatoimiin valmiilla autoritaarisilla johtajilla on hallussaan ydinasearsenaali, ei voi ikinä olla turvallinen. Ukrainan sodan jälkeen Suomen on oltava eturintamassa ajamassa uusia ponnisteluja joukkotuhoukseiden rajoittamiseksi ja aseistariisunnan edistämiseksi. Tämä tulee olemaan ajankohtaista myös Ukrainassa, jonne nyt hyvistä syistä on virrannut suuri määrä pienaseita, joista myös eurooppalainen järjestäytynyt rikollisuus on kiinnostunut.

Hyvät ystävät ja toverit,

Nato-keskustelu jatkuu tulevien viikkojen aikana. Henkilökohtaisesti haluan tässä yhteydessä nostaa esille myös kansalaismielipiteen selvittämisen tärkeyden. Vaikka monet omissa puheenvuoroissaan ovat tuoneet esille, että he haluavat päättäjien kantavan oman vastuunsa päätöksentekijöinä ja myös turvaluokitellun tiedon saajina, pidän silti keskeisenä, että näin suuret päätökset nauttivat mahdollisimman suurta oikeutusta kansan keskuudessa. Olkoon päätös mikä tahansa, niin se pitää pystyä hyväksymään ja sen kanssa pitää pystyä elämään myös niiden suomalaisten, jotka olivat asiasta eri mieltä.

Mahdollinen päätös Nato-jäsenyydestä muuttaisi Suomen vuosikymmenten ajan harjoittamaa ulko- ja turvallisuuspoliittista linjaa. Se ei vaikuttaisi Suomen turvallisuuspoliittiseen tilanteeseen vain jäsenyyssprosessin ajan, vaan muuttaisi tilannetta myös jokaisena päivänä jäseneksi hyväksymisen jälkeen. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että päätös on tehty ja ankkuroitu kansan keskuudessa tavalla, joka ei anna mitään aihetta jälkikäteispekulaatioille esimerkiksi siitä, että päättäjät olisivat toimineet hetkellisen julkisen paineen perusteella. Jos Suomi liittyisi Natoon, olisi hyvin tärkeää, että Suomi työskentelisi sen jälkeen sen eteen, että järjestö toimisi puhtaasti jäsenmaidensa alueiden puolustuksellisessa tarkoituksessa.

Kansanäänestystä on vastustettu muun muassa huolella informaatiovaikuttamisesta kansanäänestyksen aikana. Tämä ajatus on ymmärrettävä ja näihin uhkiin on suhtauduttava vakavuudella, mutta meidän on luotettava demokraattisiin prosesseihimme ja omiin kansalaisiimme. Hybridivaikuttamista voi tapahtua myös vaaleissa, emmekä voi jättää niitäkin järjestämättä. Emme voi antautua uhkakuvien edessä, vaan miettiä entistä tarkemmin, millä välineillä ja keinoilla yhteiskunta yhteisönä voi suojautua niitä vastaan.

Hyvät ystävät ja toverit,

Olkoon puolueen yhteinen johtopäätös mikä tahansa, on olemassa muutama asia, joita itse pidän tärkeänä ja haluan painottaa. Nato-jäsenyys ei ole ensisijaisesti hallituskysymys, vaan kuten monissa ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksissä, tässäkin asiassa tullaan hakemaan mahdollisimman laajaa parlamentaarista konsensusta. Ratkaisu on ennen kaikkea eduskunnan käsissä. Siksi minun näkemykseni on, että meidän ei missään nimessä kannata tehdä itsellemme tästä hallituskysymystä sellaisessa tapauksessa, jossa valtiojohto päättäisi hakea jäsenyyttä. Puoluevaltuusto on määritellyt puolueen kynnyskysymykset vuoden 2019 alussa. On aivan selvä asia, että kun tilanne ympärillämme muuttuu, pitää myös meidän olla valmiita yhdessä käsittelemään kynnyskysymyksiämme tästä muuttuneesta tilanteesta käsin. Luonteva paikka tarvittaessa käsitellä kysymyksiä on puoluevaltuuston ja eduskuntaryhmän yhteiskokous, missä myös hallitukseen osallistumisemme on päätetty.

Minulla on suuri luotto tämän puolueen kykyyn yhdessä ja analyttisesti pohtia tätä tilannetta ja kysymystä monesta eri näkökulmasta, toisiamme kunnioittavalla ja huomioon ottavalla tavalla. Maailma tarvitsee tasa-arvon, vapauden, demokratian ja ihmisoikeuksien edistämiseen sitoutuneita liikkeitä ja voimia enemmän kuin koskaan.